

Szakmai beszámoló

NKA 3543/86 pályázat

Az MTA KIK Keleti Gyűjteménye muzeális értékű tibeti kéziratainak és fanyomatainak állományvédelme

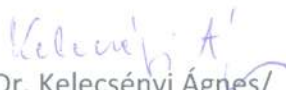
A pályázat lehetőséget teremtett arra, hogy folytassuk azt a 2009 óta folyó állományvédelmi munkát, amelynek a célja az, hogy a MTA KIK Keleti Gyűjteményében lévő, felbecsülhetetlen értékű, muzeális tibeti kéziratok és fanyomatok korszerű állományvédelemben részesüljenek.

A vászonborítású, klapnis tékákban elhelyezett dokumentumokat a jelenlegi, legalább 50 éves "kötési" rendszer már inkább veszélyeztette, mint védte, mivel a tékák borítóanyaga előregedett, ragadóssá vált, a belsejét borító anyag pedig elsavasodott. A klapniknál és a füleknél lévő nyílásoknál bement a por.

A Papirusz-R Bt. (ügyvezető Kojnok István) munkatársai 60 darab 80 kézirat elhelyezésére szolgáló, egyedi méretű, savmentes dobozt készítettek ISO 9706-os szabványnak megfelelő permanens hullámkartonból. Ezek külsejükben és minőségükben megfelelnek a korábban készített daraboknak, ezzel egységes külső megjelenést kapott az állományi egység. A kéziratok és fanyomatok dobozokba történő elhelyezése előtt ecsettel, illetve radírral portalanítottak, valamint kisebb javításokat (szakadások ragasztása, hiányok pótlása színezett japánpapírral) is végeztek. Az elvégzett munka eredményeként biztosítva van a gyűjtemény korszerű állományvédelme és hosszútávon történő megőrzése.

Az eredetileg pályázott összeg elegendő lett volna arra, hogy befejezhessük Közép-Európa legjelentősebb tibeti kézirat- és fanyomat-gyűjteményének – melynek központi részét az *UNESCO Világemlékezet* listán szereplő Csoma-archívum adja – teljes állományvédelmét. A csökkent költségvetés miatt azonban még maradt néhány dokumentum, amely szándékaink szerint egy következő pályázatunk részét képezi, mert a hasonló állapotban lévő és szintén pothi formátumú kéziratokat és fanyomatokat tartalmazó mongol-mandzsú gyűjteményünk még állományvédelemre szorul, s ezzel az egységgel kívánjuk folytatni keleti kézirataink megőrzésére és korszerű tárolására irányuló erőfeszítéseinket.

Budapest, 2013. július 24.

/Dr. Kelecsényi Ágnes/
osztályvezető, témafelelős

Melléklet:

1. A Papirusz-R Bt. fotódokumentációval alátámasztott szakmai beszámolója
2. A pályázat keretében állományvédelemben részesített kéziratok és fanyomatok leltári száma

Papirusz

Állományvédelmi Beszámoló

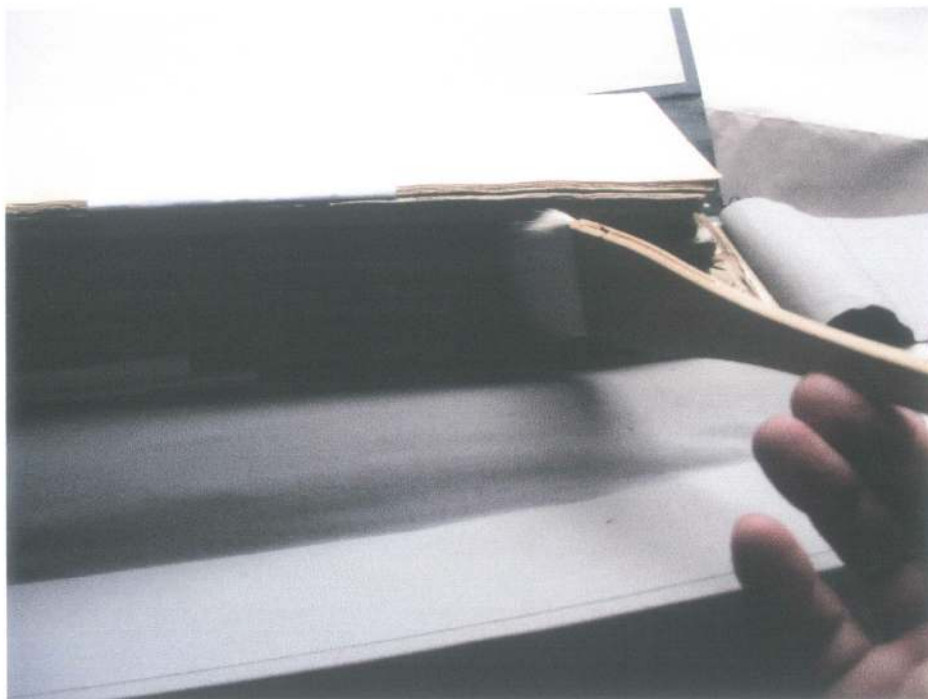
BESZÁMOLÓ

A Keleti Gyűjtemény muzeális értékű, pótolhatatlan kéziratának és fanyomatainak többlépcsős állományvédelmi munkálatait 2009-ben kezdtük meg. Az említett műtárgyak védelmét a 60-as években készült, mára teljesen korszerűtlen, rossz minőségű könyvkötő vászonból készült tékák voltak hivatottak ellátni. Az elsavasodott tárolók mára funkciójukat veszítették és inkább veszélyeztetik a műtárgyak épségét, mintsem védelmüket szolgálják. A mai kor igényeit kielégítő, egyedi méretre készült, savmentes tárolók készítése vált szükségessé. A többlépcsős munka jelen állomása szervesen illeszkedik az előző fázisokhoz. Az első szakaszban 223, a másodikban 150 különböző méretű műtárgy védelmét biztosítottuk az új tárolók elkészítésével. Aktuálisan 60 dobozban 80 műtárgy kapott az ISO 9706-os szabványnak megfelelő, 3mm vastag hullámkartonból készült tárolóban elhelyezést. A tárolók, minőségükben és külsejükben egyaránt megegyeznek a korábban leszállított darabokkal. A könyvek újra kötését jelen esetben ezek a savmentes tároló eszközök jelentik.

A munka során az első teendő a műtárgyak méretének meghatározása volt. Minden egyes műtárgy mérete feljegyzésre került, egyedi azonosítójával együtt.

Amint a tárolók elkészültek, elkezdtük a kötetek állapot-megóvási munkálatait.

A műtárgyak portalanítása ecsettel történt, az erősebb szennyeződések radírral távolítottuk el. A sokszor előforduló előregedett celluloxos ragasztási nyomot speciális radírral kezeltük.

-portalanítás-

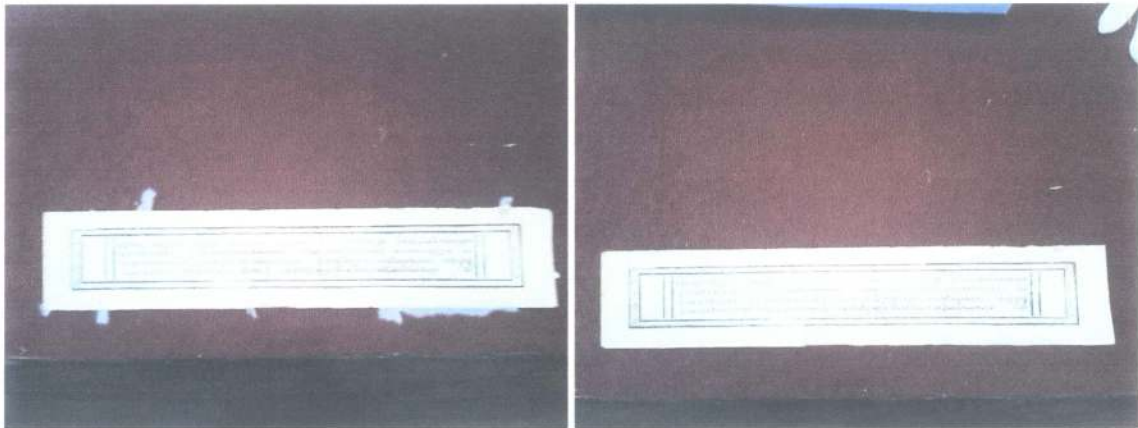

-radírozás-

A kisebb szakadások ragasztását, Klucel M (Hidroxi-Propil Celluloz) alkoholos oldatával végeztük el. Az esetleges hiányokat színezett japánpapírral pótoltuk.

-ragasztás, fátyolpapiros megerősítés-

-kiegészítés-

A kész műtárgyakat a méretüknek megfelelően elkészített dobozokba helyeztük és visszaraktuk a tárolásukra kijelölt polcokra.

Budapest, 2013.07.08.

PAPIRUSZ - R BT.
1031 Bp., Lilla u. 10.
Adószám: 28571232-3-41
BB 10102103-11759004-99999999

Kóinok István

Papirusz Restaurátor Bt.

ügyvezető

**A 3543 altéma kódszámú I/c Muzeális értékű gyűjtemények védelmét szolgáló
állományvédelmi szolgáltatás**

Jelen pályázat keretében az alábbi jelzetek kerültek megtisztítva, korszerű savmentes tárolóeszközbe:

32,41,42,43,47,56,57,58,62,153-154, 226,229,230,242,243,244,245,248,288,316,350,352,
362,364, 366,367,371,373,378-380,390,397-
399,525,543,544,545,546,549,550,555,558,559,567,
568,570,572,582,600,612,617,619,620,623,624,626,628,637,640,642,643,644,

Részletes leírásukat ld.:

A Catalogue of the Tibetan Manuscripts and Block Prints in the Library of the Hungarian Academy of Sciences. Comp. by Gergely Orosz. Budapest, 2008–2009. Vol. 1. xv, 752 p., Vol. 2. 891 p., Vol. 3. Indices, viii, 303 p., 14 pl., CD-ROM.